

**ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการกับสภาพการบริหารงานวิชาการ
ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดแผนกศึกษาธิการและกีฬาแขวงไซยะบูลี
สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว**

The relationship between principal's instructional leadership and the state of academic
administration of secondary schools under the department of education and sport of
sayaboury province, Lao people's democratic republic

ผู้ สมบัติ¹ กฤษณา บุตรปาละ² อมรา จำรูญศิริ³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีจุดประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดแผนกศึกษาธิการและกีฬาแขวงไซยะบูลี 2) ศึกษาระดับสภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดแผนกศึกษาธิการและกีฬาแขวงไซยะบูลี และ 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการ กับสภาพการบริหารงานวิชาการ ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดแผนกศึกษาธิการและกีฬา แขวงไซยะบูลี ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดแผนกศึกษาธิการและกีฬา แขวงไซยะบูลี ปีการศึกษา 2555 โดยเก็บข้อมูลจากครูผู้สอนจำนวน 323 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามแบบมาตรา ส่วนประมาณค่า สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน ผลการวิจัยสรุปได้ ดังนี้

1) ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการ โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการวางแผนเพื่อพัฒนาความเป็นครูมืออาชีพ รองลงมาคือ ด้านการประเมินผลนักเรียน ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการจัดโครงการสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

2) ระดับสภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการจัดการเรียนรู้ รองลงมา คือ ด้านการนิเทศการสอน ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการวิจัยในชั้นเรียน

3) ภาวะผู้นำทางวิชาการมีความสัมพันธ์ทางบวกกับระดับสภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา อยู่ในระดับมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยคู่ที่มีความสัมพันธ์สูงสุด คือ ภาวะผู้นำทางวิชาการ ด้านการวางแผนเพื่อพัฒนาความเป็นครูมืออาชีพมีความสัมพันธ์ทางบวกกับสภาพการบริหารงานวิชาการ ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา

คำสำคัญ: ความสัมพันธ์ ภาวะผู้นำทางวิชาการ สภาพการบริหารงานวิชาการ

¹ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

² รองศาสตราจารย์ประจำคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

³ ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1

Abstract

This research aimed to study 1) the level of the principal's instructional leadership, 2) the level of the principal's state of academic affairs management, and 3) the level of the relationship between the principal's instructional leadership and state of academic affairs management. The research sample consisted of 323 teachers drawn from the school. A rating scale questionnaire was applied for data collection which earned data were analyzed to obtain percentage, mean, standard deviation and Pearson's product moment correlation coefficient. The research findings revealed as follows :

1. The overall aspect of the principal's instructional leadership found at a high level. By item found that the planning on teacher development for being a professional teacher was the highest mean and followed by the student evaluation while the project for special needed students was found at the lowest mean.

2. The level of the principal's state of academic affairs management in total aspect was found at a high level. By item found that the learning management was the highest mean, followed by educational supervision. The lowest mean found was the classroom action research.

3. The relationship between the instructional leadership and the principal's state of academic affairs management at a high level with the statistical significance at .01 level. The highest relation found was the planning on teacher development for being a professional teacher positively associated with the principal's instructional leadership.

Keywords: relationship, principal's instructional leadership, state of academic administration

ความเป็นมาของปัญหา

การจัดการศึกษามุ่งให้ความสำคัญกับความรู้ความสามารถ คุณธรรมกระบวนการเรียนรู้และความรับผิดชอบต่อสังคม เพื่อพัฒนาคนให้สมดุลและมุ่งพัฒนาคุณลักษณะหลักมูลการศึกษา 5 ด้าน คือ คุณสมบัติศึกษา ปัญญาศึกษา ศิลปศึกษา พลศึกษา และแรงงานศึกษา (พรรคและรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตย ประชาชนลาว:สปป ลาว 2549-2558) โดยยึดหลักผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อให้ทุกคน มีความสามารถในการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้ มีการส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อให้ทุกคนมี

ความสามารถในการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้ ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองอย่างเต็มศักยภาพ ให้ความสำคัญต่อความรู้ของตนเอง และความสัมพันธ์ของตนเองกับสังคมอื่นได้แก่ครอบครัว ชุมชน และสังคม รวมทั้งความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ ความเป็นมาของสังคมลาวเพื่อพัฒนาการศึกษาของ สาธารณรัฐ ประชาธิปไตย ประชาชนลาว ให้สืบต่อขยายตัวทั้งด้านปริมาณและคุณภาพ และเพื่อพัฒนาให้ สอดคล้องกับข้อเสนอแนะของการประชุมโลกเกี่ยวกับการศึกษา ที่ได้มีมติรับรองเมื่อวันที่ 26-28 เมษายน พ.ศ. 2544 ที่นครหลวงดักกา ประเทศเซเนกัล ซึ่งมี

จุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาการศึกษาให้สอดคล้องกับเป้าหมายของสหประชาชาติ และการพัฒนาของสหประชาชาติ และของรัฐบาลแห่ง สปป.ลาว ซึ่งการพัฒนาการศึกษาต้องสอดคล้องกับการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ สังคมของชาติ และสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงของแต่ละท้องถิ่น ประชาชนทุกคนได้รับการพัฒนาอย่างรอบด้าน และมีโอกาสได้เรียนรู้ตลอดชีวิต การศึกษาต้องเป็นไปตามมาตรฐานสากล เพื่อให้ระดับการศึกษาของลาวเท่าเทียมกับสากล ดังนั้น เพื่อให้การศึกษาเป็นส่วนสำคัญในการสร้างคนตามมาตรฐานที่ได้กำหนดไว้ นั้น ประชาชนลาวทุกคน ทุกเพศ และทุกเผ่ามีสิทธิ มีความเสมอภาคได้รับการศึกษา รัฐมีความรับผิดชอบโดยตรงต่อการศึกษา และพร้อมกันนั้นทุกภาคส่วนก็ต้องมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการศึกษา และร่วมมือในการพัฒนาการศึกษา (สำนักงานประธานประเทศปี พ.ศ. 2551 ฉบับปรับปรุงใหม่)

ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สามารถก่อให้เกิดความร่วมมือในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาเนื่องจากภาวะผู้นำเป็นสิ่งที่ส่งผลต่อขวัญกำลังใจของผู้ร่วมงานหรือผู้ใต้บังคับบัญชา นั่นเอง ผู้บริหารสถานศึกษาจึงเป็นปัจจัยสำคัญต่อความสำเร็จหรือล้มเหลวในการดำเนินงานด้านการจัดการศึกษาของสถานศึกษาแต่ละแห่ง ผู้บริหารต้องมีความรู้ ความเข้าใจในหลักการบริหาร และขอบข่ายของงานที่รับผิดชอบ ในปัจจุบันกระทรวงศึกษาธิการและกีฬาแห่ง สปป.ลาว ได้กำหนดขอบข่าย และภารกิจการบริหารและจัดการสถานศึกษาไว้ 7 กลุ่มงาน คือ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานจัดตั้งและบุคลากร การบริหารงานกิจกรรมนักเรียน การบริหารงานห้อง การ-การเงิน การบริหารงานอาคารสถานที่ การบริหารงานความสัมพันธ์กับชุมชน และการบริหารงานองค์การจัดตั้งมหาชน ซึ่งในบรรดางานทั้ง 7 กลุ่มงาน

นั้น การบริหารงานวิชาการนับว่าเป็นหัวใจหลักของการบริหารงานโรงเรียน ส่วนงานอื่น ๆ เป็นงานสนับสนุน ดังนั้นผู้บริหารโรงเรียนจะต้องใช้ความรู้ความสามารถที่จะบริหารงานวิชาการของโรงเรียนให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย และมีประสิทธิภาพ(กรมจัดตั้งและพนักงานกระทรวงศึกษาธิการและกีฬาแห่ง สปป.ลาว, 2540) ซึ่งสอดคล้องกับ กิติมา ปริติดีลิก (2532) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการมีความสำคัญมาก โรงเรียนจะดีหรือเลวดูที่งานวิชาการในโรงเรียน และ Smith and Other (1961 อ้างถึงใน วิชัย บุญบันดาล, 2538) พบว่าผู้บริหารโรงเรียนควรใช้เวลาในการบริหารงานวิชาการคิดเป็นร้อยละ 40 ซึ่งถือเป็นครึ่งหนึ่งของงานที่รับผิดชอบ แต่ในทางปฏิบัติจริงผู้บริหารจะละเลยด้านการเรียนการสอน หรืองานด้านวิชาการ แต่จะให้ความสนใจไปในงานด้านอาคารสถานที่ งานธุรการ งานการเงิน และงานบุคลากรเพราะงานเหล่านี้เห็นผลง่าย ส่วนงานวิชาการต้องใช้เวลาและเห็นผลได้ยาก จากผลการประเมินคุณภาพของนักเรียนปีการศึกษา 2552 ของแผนกศึกษาธิการและกีฬาแขวงไชยะบูลี ทำให้ทราบถึงคุณภาพของนักเรียนในระดับชั้นเรียนต่าง ๆ พบว่า นักเรียนมีคุณภาพ อยู่ในระดับดี ร้อยละ 15 อยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 57 และอยู่ในระดับที่ต้องพัฒนา ร้อยละ 28 ซึ่งถือว่าเป็นปัญหาสำคัญที่ต้องนำมาพัฒนาและต้องเร่งหาทางแก้ไขให้มีคุณภาพดีขึ้น จึงอาจสรุปได้ว่า ความรับผิดชอบของผู้บริหารการศึกษาต่องานวิชาการ ยังต้องมีบทบาทหน้าที่ในการควบคุมดูแลผลิตรายงานที่มีคุณภาพอยู่ในเกณฑ์ดี และพัฒนาคุณภาพของนักเรียนให้ตรงกับความต้องการ ทำให้การศึกษามีความมั่นคง และมีคุณภาพ ซึ่งการศึกษาจะมีประสิทธิผลหรือไม่นั้น มักจะพิจารณาที่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

ด้วยเหตุนี้งานทุกอย่างทางการศึกษามีส่วนเกี่ยวข้องกับผู้บริหารงานวิชาการโดยตรง เพราะฉะนั้นการบริหารงานวิชาการจึงถือเป็นหัวใจสำคัญของการบริหารการศึกษา เพราะจุดมุ่งหมายในสถานศึกษา คือ จัดการศึกษาให้มีคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษาอยู่ที่งานวิชาการ การดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนประกอบด้วย การพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การปฏิบัติหลักสูตร การประเมินผลการเรียนการสอน และการสอบ สร้างแผน ออกแบบ การนิเทศการเรียนการสอนของครู อาจารย์อย่างสม่ำเสมอ ให้การสนับสนุน ช่วยเหลือครูสอนทางด้านวิชาการ ฝึกอบรมยกระดับให้แก่ครูและอาจารย์ เก็บข้อมูลต่าง ๆ ของครู อาจารย์ นักเรียน ข้อสอบ และสร้างแผนงานต่าง ๆ ในการยกประสิทธิภาพการเรียนการสอน ศึกษาสภาพความต้องการของครู อาจารย์ เกี่ยวกับวัตถุประสงค์ สื่อการเรียนการสอน และรับผิดชอบงบประมาณการใช้จ่ายกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน ให้ความช่วยเหลือแก่ครูผู้ที่ยังอ่อนเรื่องงานวิชาการ การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนในระยะที่ผ่านมาถือว่ายังประสบปัญหา เพราะว่าผู้บริหารโรงเรียนส่วนมากนั้นไม่ได้เรียนจบสาขาวิชาการบริหารการศึกษา ผู้บริหารโรงเรียนจำนวนหนึ่งก็ยังไม่ได้รับการศึกษาเกี่ยวกับงานการบริหารงานวิชาการ และครูผู้สอนสอนไม่ตรงตามวุฒิที่เรียนจบมาและระดับการเรียนของครูยังต่ำ ต่อกับปัญหาดังกล่าวนั้น จึงทำให้การดำเนินงานวิชาการอยู่ในโรงเรียนจึงประสบปัญหา คือ การทำงานล่าช้า ผลของงานมีคุณภาพน้อย ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนยังไม่ถึงเกณฑ์ที่ต้องการ การทำงานของบุคคลากรไม่เท่ากัน และส่ง ผล ต่อ ผล สอบ ปลาย ปี ไม่ได้ ตาม ที่ กระทรวงศึกษาธิการและกีฬาแห่ง สป.ลาวกำหนด

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำทางวิชาการ ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดแผนกศึกษาธิการ และกีฬาแขวงไซยะบูลี
2. เพื่อศึกษาระดับสภาพการบริหารงานวิชาการ ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดแผนกศึกษาธิการและกีฬาแขวงไซยะบูลี
3. เพื่อศึกษาระดับความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการกับสภาพการบริหารงานวิชาการ ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดแผนกศึกษาธิการ และกีฬาแขวงไซยะบูลี

วิธีการดำเนินการวิจัย

ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีขอบเขตของการวิจัย ดังนี้

1. ขอบเขตด้านประชากรและตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดแผนกศึกษาธิการ และกีฬาแขวงไซยะบูลี ปีการศึกษา 2555 มีโรงเรียน 88 โรงเรียน ครูจำนวน 2,055 คน

1.2 ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดแผนกศึกษาธิการ และกีฬาแขวงไซยะบูลี ปีการศึกษา 2555 กำหนดขนาดตัวอย่าง (Sample size) โดยการเปิดตารางของเครซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970) ได้ตัวอย่างจำนวน 323 คน

2. ขอบเขตด้านตัวแปร

ผู้วิจัยได้กำหนดตัวแปรเพื่อศึกษา ดังนี้

2.1 ตัวแปรที่ 1 ได้แก่ภาวะผู้นำทางวิชาการ (Instructional leadership) โดยศึกษาตามกรอบแนวคิดของเซย์ฟาร์ธ (Seyfarth, 1999) ซึ่งประกอบด้วย 5 ด้าน คือ 1) การมีมุมมองและแนวโน้มการ

เปลี่ยนแปลงด้านหลักสูตร 2) การประเมินผลนักเรียน
3) การจัดโครงการสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ
4) การประเมินผลการสอนของครู 5) การวางแผนเพื่อ
พัฒนาความเป็นครูมืออาชีพ

2.2 ตัวแปรที่ 2 ได้แก่ สภาพการบริหารงาน
วิชาการ โดยศึกษาตามขอบข่าย การบริหารงาน
วิชาการของสปป.ลาว (กระทรวงศึกษาธิการและกีฬา,
1996) ซึ่งประกอบด้วย 5 ด้าน คือ 1) ด้านหลักสูตรและ
การใช้หลักสูตร 2) ด้านการจัดการเรียนรู้ 3) ด้านการ
วิจัยในชั้นเรียน 4) ด้านการนิเทศการสอน 5) ด้านการ
วัดและประเมินผล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลมี
ลักษณะเป็นแบบสอบถามแบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูล
ทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นการ
ตรวจสอบรายการ (Check list) ถามเกี่ยวกับ วุฒิ
การศึกษา ประสบการณ์การทำงาน ขนาดโรงเรียน และ
เมือง

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำ
ทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด
แผนกศึกษาธิการและกีฬาแขวงไซยะบูลี ลักษณะ
แบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating
scale) 5 ระดับ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการ
บริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดแผนกศึกษาธิการและกีฬาแขวงไซยะบูลี ลักษณะ
แบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating
scale) 5 ระดับ

ผลการวิจัย

1. ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร

โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดแผนกศึกษาธิการและกีฬา
แขวงไซยะบูลี โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก
เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการมีมุมมองและ
แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงด้านหลักสูตร ด้านการ
ประเมินผลนักเรียน ด้านการจัดโครงการสำหรับเด็กที่มี
ความต้องการพิเศษ ด้านการประเมินผลการสอนของครู
และด้านการวางแผนเพื่อพัฒนาความเป็นครูมืออาชีพ
ทุกด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

2. ระดับสภาพการบริหารงานวิชาการ ของ
ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดแผนกศึกษาธิการ
และกีฬาแขวงไซยะบูลี โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ใน
ระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านหลักสูตร
และการใช้หลักสูตร ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านการวิจัย
ในชั้นเรียน ด้านการนิเทศการสอน และด้านการวัดและ
ประเมินผล ทุกด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

3. ภาวะผู้นำทางวิชาการมีความสัมพันธ์
ทางบวกกับสภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร
โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดแผนกศึกษาธิการและกีฬา
แขวงไซยะบูลี อยู่ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ที่ระดับ .01 ดังนี้

เมื่อพิจารณารายคู่ เรียงตามลำดับตาม
ความสัมพันธ์ จากมากไปน้อยพบว่า ภาวะผู้นำทาง
วิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ด้านการ
วางแผนเพื่อพัฒนาความเป็นครูมืออาชีพมีความสัมพันธ์
ทางบวกกับสภาพการบริหารงานวิชาการ
ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา รองลงมา คือ ภาวะ
ผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ด้าน
การประเมินผลนักเรียนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับ
สภาพการบริหารงานวิชาการ ของผู้บริหารโรงเรียน
มัธยมศึกษา และภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร
โรงเรียนมัธยมศึกษาด้านการมีมุมมองและแนวโน้มการ
เปลี่ยนแปลงหลักสูตรมีความสัมพันธ์ทางบวกกับสภาพ

การบริหารงานวิชาการ ของผู้บริหารโรงเรียน
มัธยมศึกษา อยู่ในระดับสูงทุกคู่

และเมื่อพิจารณาเป็นรายคู่และรายด้าน
ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน
มัธยมศึกษา กับสภาพการบริหารงานวิชาการของ
ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา เรียงตามลำดับ
ความสัมพันธ์จากมากไปน้อย พบว่า ด้านการวางแผน
เพื่อพัฒนาความเป็นครูมืออาชีพมีความสัมพันธ์
ทางบวกกับด้านการจัดการเรียนรู้ รองลงมา คือ ด้าน
การวางแผนเพื่อพัฒนาความเป็นครูมืออาชีพมี
ความสัมพันธ์ทางบวกกับด้านหลักสูตรและการใช้
หลักสูตร และ ด้านการวางแผนเพื่อพัฒนาความเป็นครู
มืออาชีพมีความสัมพันธ์ทางบวกกับด้านการวัดและ
ประเมินผล อยู่ในระดับสูงทุกคู่

อภิปรายผล

1. ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร
โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดแผนกศึกษาธิการและกีฬา
แขวงไซยะบูลี มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณา
เป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก
ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการวางแผนเพื่อพัฒนา
ความเป็นครูมืออาชีพ เพราะสถานศึกษาต้องพัฒนา
คุณภาพของการจัดการศึกษา เพื่อรับการประเมิน
ภายนอกและมุ่งเน้นที่จะเห็นความสำเร็จของผู้เรียน
เนื่องจากกระแสแห่งการเปลี่ยนแปลงที่มีการแพร่ไปทั่ว
ทุกมุมโลกอย่างไร้พรมแดน ทำให้ข้อมูลความเจริญทาง
วิทยาการและเทคโนโลยีแพร่กระจายอย่างรวดเร็ว ครูซึ่งเป็น
บุคคลที่อยู่เคียงคู่กับการศึกษาทุกยุคทุกสมัย เป็น
ทรัพยากรหลักและเป็นองค์ประกอบที่สำคัญอย่างยิ่งใน
กลไกของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เมื่อสังคม
เปลี่ยนแปลงไปค่านิยม และอุดมคติที่เปลี่ยนแปลงไป
การดำเนินการปฏิรูปการศึกษาของประเทศลาวเพื่อ

พัฒนาคุณภาพการศึกษาให้สอดคล้องกับสังคมที่
เปลี่ยนแปลงภายใต้กฎหมายการศึกษา จำเป็นต้องมีการ
พัฒนาครู เพื่อก้าวให้ทันกับสิ่งที่เปลี่ยนแปลงโดยครู
ต้องได้รับการพัฒนาด้านความรู้ ทักษะ ศึกษาในระดับ
ที่สูงขึ้น คิดวิเคราะห์ สร้างองค์ความรู้ และพัฒนา
วิชาชีพ เพิ่มพูนความรู้ และพัฒนาทักษะรูปแบบต่าง ๆ
อย่างต่อเนื่องให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของวิทยาการ
และเทคโนโลยี ซึ่งสอดคล้องกับการพัฒนาครูของเซย์
ฟาร์ธ (Seyfarth, 1999) ให้ทัศนะว่าต้องคำนึงถึงการ
เปลี่ยนแปลงในบริบทของโรงเรียนด้วย ถ้าต้องการ
เปลี่ยนโรงเรียนเป็นอย่างไรต้องพัฒนาครูให้มีลักษณะ
ตามโรงเรียน จึงจะทำให้การพัฒนาครูเป็นไปอย่าง
สอดคล้องตามสภาพการเปลี่ยนแปลงของโรงเรียน

2. ระดับสภาพการบริหารงานวิชาการของ
ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดแผนกศึกษาธิการ
และกีฬาแขวงไซยะบูลี มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อ
พิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ใน
ระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการจัดการ
เรียนรู้ เพราะว่า ผู้บริหารโรงเรียนได้ให้ความสำคัญต่อ
การจัดการเรียนรู้มากที่สุด และการจัดการเรียนรู้เป็น
ภารกิจที่สำคัญยิ่งของโรงเรียนในการดำเนินงาน
วิชาการที่จะพัฒนาผู้เรียนไปสู่จุดมุ่งหมาย ผู้บริหาร
ควบคุม กำกับติดตามครูให้ใช้กิจกรรมการสอนที่
หลากหลาย และเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญจัดให้มีการ
ประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในด้านการจัดแผนการสอน
และเทคนิคการสอน ตลอดจนจัดหานวัตกรรมใหม่ ๆ
มาให้ครูได้ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
สอดคล้องกับกระทรวงศึกษาธิการ (2544) ได้กล่าวถึง
การจัดการเรียนการสอนไว้ว่า ครูผู้สอนและผู้จัดการ
ศึกษาจะต้องเปลี่ยนแปลงบทบาทจากการเป็นผู้นำ ผู้
ถ่ายทอดความรู้ไปเป็นผู้ช่วยเหลือส่งเสริมและสนับสนุน
ผู้เรียนในการแสวงหาความรู้จากสื่อและแหล่งการ

เรียนรู้ต่าง ๆ และให้ข้อมูลที่ถูกต้องแก่ และการเรียนรู้มีกระบวนการและมีวิธีการที่หลากหลาย ผู้สอนต้องคำนึงถึงพัฒนาการทางด้านร่างกาย และสติปัญญาวิธีการเรียนรู้ ความสนใจ และความสามารถของนักเรียนเป็นระยะ ๆ อย่างต่อเนื่อง เน้นการจัดการเรียนการสอนตามสภาพจริง และการเรียนรู้ตามแบบบูรณาการ ใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ การเรียนรู้คุณธรรม

3. ระดับความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการกับสภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดแผนกศึกษาธิการและกีฬา แขวงไชยบุรี โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณารายด้าน ด้านที่มีความสัมพันธ์สูงสุด คือ ด้านการวางแผนเพื่อพัฒนาความเป็นครูมืออาชีพมีความสัมพันธ์ทางบวกกับด้านการจัดการเรียนรู้ ในระดับสูง เมื่อพิจารณาด้านการวางแผนเพื่อพัฒนาความเป็นครูมืออาชีพ พบว่าผู้บริหารสนับสนุนให้ครูศึกษาต่อในระดับสูงขึ้นไป เปิดโอกาสให้ครูเข้ารับการอบรมในโครงการพัฒนานุเคราะห์จากหน่วยงานต่าง ๆ ส่งเสริมให้ครูพัฒนานวัตกรรม เพื่อพัฒนางาน เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ หลักสูตรและการใช้หลักสูตร การวัดและประเมินผล การวิจัยในชั้นเรียน และการนิเทศการสอน เช่น ผู้บริหารควบคุมกำกับและจัดหาครูเข้าสอนตามความรู้ความสามารถ ส่งเสริมให้ครูมีความรู้ในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาอย่างหลากหลายวิธี ให้ครูวัดและประเมินผลตามสภาพจริง และผู้บริหารส่งเสริม สนับสนุน ให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียน เพื่อพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งการสนับสนุนครู จะทำให้ครูมีความสามารถในการอธิบายสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องให้กับนักเรียนได้ สามารถพัฒนานวัตกรรมการเรียนการสอนใหม่ ๆ

สำหรับนักเรียนได้ ทั้งหมดที่กล่าวนั้นขึ้นอยู่กับพัฒนาครูให้เป็นครูมืออาชีพ ถ้าพัฒนาครูตามแผนที่วางไว้ก็จะทำให้สิ่งที่กล่าวนั้นมีคุณภาพมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับ Ubben & Shiedids (2001 อ้างถึงใน วิโรจน์ สารรัตน์, 2542) ที่กล่าวว่ากระบวนการพัฒนานุเคราะห์ เป็นความรับผิดชอบของผู้บริหาร กล่าวโดยสรุป งานวิชาการที่ปฏิบัติในโรงเรียนต้องการให้เกิดคุณภาพสูง และตอบสนองตามเกณฑ์ที่กำหนด ขึ้นอยู่กับผู้บริหารต้องพัฒนาครูให้เป็นครูมืออาชีพ

สรุปผลการวิจัย

1. ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการ โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการวางแผนเพื่อพัฒนาความเป็นครูมืออาชีพ รองลงมาคือ ด้านการประเมินผลนักเรียน ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการจัดโครงการสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

2. ระดับสภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการจัดการเรียนรู้ รองลงมา คือ ด้านการนิเทศการสอน ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการวิจัยในชั้นเรียน

3. ภาวะผู้นำทางวิชาการมีความสัมพันธ์ทางบวกกับระดับสภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา อยู่ในระดับมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยคู่ที่มีความสัมพันธ์สูงสุด คือ ภาวะผู้นำทางวิชาการ ด้านการวางแผนเพื่อพัฒนาความเป็นครูมืออาชีพมีความสัมพันธ์ทางบวกกับสภาพการบริหารงานวิชาการ ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. จากผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการ ด้านการจัดโครงการสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ดังนั้น ผู้บริหารควรจัดให้มีการนิเทศ กำกับ ติดตามอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ ให้ความรู้ในเรื่องการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษแก่ครูผู้สอน มีการแต่งตั้งคณะกรรมการผู้รับผิดชอบเรื่องนี้โดยตรง รวมทั้งเผยแพร่ประชาสัมพันธ์การจัดการศึกษาแบบเรียนร่วม ทั้งภายในและภายนอกหน่วยงาน ก็จะทำให้ครูสามารถจัดการเรียนการสอนอย่างถูกต้องและเหมาะสม และจะส่งผลต่อสภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในระดับที่สูงขึ้น

2. จากผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบ สภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ด้านการวิจัยในชั้นเรียน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ดังนั้น ควรส่งเสริม สนับสนุนให้ครูเข้ารับการอบรมพัฒนาความรู้ด้านการวิจัย สนับสนุนสื่อ อุปกรณ์ จัดหาคู่มือและเอกสารการวิจัยอย่างเพียงพอเพื่อให้ครูทำวิจัยเป็นตลอดจนเป็นที่ปรึกษาในการทำวิจัยแก่ครู เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ดียิ่งขึ้น

3. จากผลการวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการกับสภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา มีความสัมพันธ์ทางบวก อยู่ในระดับสูง ด้านที่มีความสัมพันธ์สูงสุด คือ การวางแผนเพื่อพัฒนาความเป็นครูมืออาชีพที่มีความสัมพันธ์กับทางบวกด้านการจัดการเรียนรู้ ดังนั้น ถ้าผู้บริหารโรงเรียนต้องการการบริหารงานวิชาการให้มีระดับเพิ่มมากขึ้น จะต้องมีการวางแผนเพื่อพัฒนาครูให้ครูมีความเป็นครูมืออาชีพ เช่น สนับสนุนให้ครูศึกษาต่อในระดับสูงขึ้น เปิดโอกาสให้ครู

เข้ารับการอบรมในโครงการพัฒนาบุคลากรจากหน่วยงานต่าง ๆ ส่งเสริมให้ครูพัฒนานวัตกรรมเพื่อพัฒนางาน พัฒนาความรู้ความสามารถในการแสวงหาความรู้ คิดวิเคราะห์ สร้างองค์ความรู้เพื่อพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน หรือ ขอเลื่อนวิทยฐานะและผู้บริหารส่งเสริม สนับสนุน ให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญซึ่งจะส่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนและการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการวางแผนเพื่อพัฒนาความเป็นครูมืออาชีพกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดแผนกศึกษาศึกษาธิการและกีฬาแขวงไชยะบูลี สาธารณรัฐประชาธิปไตย ประชาชนลาว

2. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดโครงการสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดแผนกศึกษาศึกษาธิการและกีฬาแขวงไชยะบูลี สาธารณรัฐ ประชาธิปไตย ประชาชนลาว

3. ควรศึกษาสภาพและปัญหาการวิจัยในชั้นเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดแผนกศึกษาศึกษาธิการและกีฬาแขวงไชยะบูลี สาธารณรัฐ ประชาธิปไตย ประชาชนลาว

เอกสารอ้างอิง

กรมจัดตั้งและพนักงาน. (2540). **ขอบข่ายและภารกิจ**

การบริหารและจัดการสถานศึกษา. นครเวียงจันทน์ : กระทรวงศึกษาศึกษาธิการและกีฬาแห่งสปป.ลาว.

กระทรวงศึกษาศึกษาธิการ. (2544). **แนวการจัดกิจกรรมการ**

เรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญระดับมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา

ลาดพร้าว.

พรรคและรัฐบาล สปป.ลาว. (2549). แผนทศวรรษการศึกษา
ปฏิรูประบบการศึกษาแห่งชาติ สำนักงาน
นายกรัฐมนตรีแห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตย
ประชาชนลาวปีพ.ศ. 2549-2558. นคร
เวียงจันทน์ : พรรคและรัฐบาล สปป.ลาว.

วิชัย บุญบันดาล.(2538). พฤติกรรมความเป็นผู้นำทาง
วิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการ
ปฏิบัติงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา.
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาการ
บริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร :
กรุงเทพฯ.

วิโรจน์ สารรัตนะ. (2542). การบริหาร หลักการ ทฤษฎี
และประเด็นทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: ทิพย์
วิสุทธิ.

Krejcie, R.V., & Morgan, D. W. (1970). Determining
sample size for research activities.
Educational and Psychological
Measurement, 30(3) : 607-610.

Seyfarth, J. T. (1999). The principal : New leadership
of new challenge. New York : Prentice-Hall.